

Šiaulių Juliaus Janonio gimnazijos lietuvių kalbos ir literatūros kabinete virš mokinių galvų sukasi sodai

tapo buities, kasdienybės, interjero dalyku.

Šiaulių Juliaus Janonio gimnazijoje gausu erdvių, sukuriančių ypatingą aurą. Aplinkos motyvuoja net tik mokytis, bet ir pažinti. Viename iš lietuvių kalbos ir literatūros kabinetų virš mokinių galvų sukasi net trys sodai. Du iš jų - šiaulietės, tautodailininkės Bronės Gricienės kūriniai. Dar vieną sodą suvėrė Juliaus Janonio gimnazijos mokytojas lituanistas Rimvydas Sruogis. Atnaujinti savo gebėjimus paskatino nuoširdi kolegiška bendrystė.

Pasaulį simbolizuojantys šiaudiniai sodai etninės kultūros tyrinėtojų siejami su amžinybe. Nuo pagonybės laikų jie buvo rišami įvairioms progoms (krikštyboms, vestuvėms, Kūčioms, Velykoms ir kt.). 2023 metais šiaudinių sodų rišimo tradicija įtraukta į UNESCO nematerialaus kultūros paveldo sąrašą. Tai ketvirtoji į šį sąrašą įtraukta Lietuvos vertybė (anksčiau įtraukta kryždirbystė, sutartinės ir dainų švenčių tradicija). Tai paskatino šio unikalaus kūrinio populiarinimą ir šiandien šiaudiniai sodai

Lietuvių kalbos ir literatūros kabinete sodai virš gimnazistų galvų sukasi nuolat kiekvienam sukeldami vis kitokias mintis, o jų ištis labai daug ir kaskart jos kitokios: tai laikas, saulės šiluma, žemės grūdo kelias, tradicijos ir papročiai, sakralumas, ramybė, grožio pajauta... Mintys žiūrint į sodus jungiasi, rišasi, pinasi ir ilgam pasilieka jauno žmogaus vaizdinyje kaip vertybinis pamatas tam, kuomet esame unikalūs ir išskirtiniai įvairių pasaulio kultūrų kontekste.

Janoniečių mintys:

„Stebint sodus mintys nugrimzta į senąsias tautos tradicijas ir šaknis. Sodai simbolizuoja ryšį su gamta ir gyvenimu. Jie primena apie lietuvių kalbos grožį, literatūros gilumą ir reikšmę. Sodai parodo, kaip svarbu išlaikyti ryšį su praeitimi gyvenant moderniaame pasaulyje. Jie tarsi nuneša į laikus, kai tradicijos buvo gyvos kasdienybėje, o dabar šis vaizdas atgaivina mūsų vidinį ryšį ir su kalba, ir su istorija.“ (Emilė Petkevičiūtė, 1 f)

„Virš galvų kabantys sodai - ne tik gražus reginys. Tai skatina gilesnius apmąstymus apie šalies tradicijas. Jie parodo žmogaus kūrybiškumą ir gebėjimą perteikti tautos simboliką iš paprastų medžiagų. Be to, parodo, sodai gali būti naudojami kasdieniame gyvenime kaip nuostabi interjero detalė.“ (Austėja Songailaitė, 1 f)

„Stebėdamas trapius, iš gelsvų šiaudelių surištus sodus, pirmiausia pajuntu ypatingą ryšį su lietuvių kultūros paveldu. Šie rankų darbo kūriniai primena protėvių pasaulėžiūrą. Kai sodai sukasi virš klasės draugų galvų, atrodo, kad jie tarsi ragina kiekvieną savyje ieškoti kūrybinių galių.“

Šviesus vaizdas primena lietuvių kalbos gyvumą, šimtmečiais puoselėtas tradicijas ir kūrėjų pastangas išsaugoti mūsų tautos unikalumą.“ (Povilas Petrutis, II c)

„Sodai man asocijuojasi su lietuvių tautiškumu. Jie primena prabangius kabančius sietynus, kurių įvairovė perteikia tam tikrus simbolius, gamtos motyvus. Jie skleidžia lietuvišką šilumą. Džiugu, kad toks menas nėra pamirštas. Ir šiais laikais žmonės sodais puošia savo namus. Tai parodo, kad lietuvių tradicijos gyvuoja ir išlaiko savitumą. Bežiūrint į sodus, užplūsta ramybė bei pasididžiavimas savo kultūra ir žmonių gebėjimu tausoti papročius.“ (Rusnė Jagminaitė, III b)

„Lietuvių kalbos kabinete virš galvų kabantys šiaudiniai sodai sukelia ypatingus jausmus - tarsi pats laikas sustoja, o erdvė prisipildo stebuklingos auros. Žiūrint į šiuos trapius atrodančius, bet tvirtus kūrinius, galima pajusti ramybę, susikaupimą, neretai ir įkvėpimą. Šie iš kartos į kartą perduodami unikalūs dirbiniai skatina atsigręžti į senąsias lietuvių tradicijas ir suvokti jų ilgaamžiškumą.“ (Rusnė Ruplytė, IV b)